

ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΕΙ

κών επιστημών και πληροφορικής, οι οποίοι προτείνονται από τη Σύνοδο των Πρυτάνεων των Πανεπιστημίων.

γ) τέσσερεις (4) εν ενεργεία καθηγητές ιδρυμάτων του τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης με αντίστοιχη εξειδίκευση στους κλάδους: ι) διοίκησης και οικονομίας, ιι) επαγγελματιών υγείας και πρόνοιας, ιιι) τεχνολογικών επιστημών μηχανικών και ιιι) τεχνολογικών γεωτεχνικών επιστημών και τροφίμων, οι οποίοι προτείνονται από τη Σύνοδο των Προέδρων των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

δ) έναν (1) εκπρόσωπο των φοιτητών, ο οποίος ορίζεται με απόφαση της Εθνικής Φοιτητικής Ένωσης Ελλάδας (Ε.Φ.Ε.Ε.).

ε) έναν (1) εκπρόσωπο των σπουδαστών, ο οποίος ορίζεται με απόφαση της Εθνικής Σπουδαστικής Ένωσης Ελλάδας (Ε.Σ.Ε.Ε.).

στ) έναν (1) εκπρόσωπο μη ακαδημαϊκών ερευνητικών ιδρυμάτων, ο οποίος ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Ανάπτυξης.

ζ) έναν (1) εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων

Η θητεία του Προέδρου και των μελών της Α.ΔΙ.Π. είναι τετραετής. Δεν επιτρέπεται ο διορισμός των μελών της Α.ΔΙ.Π. για περισσότερο από δύο (2) θητείες, διαδοχικές ή μη.

η) Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων

1. Τα προγράμματα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης οργανώνονται με βάση το σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων.

2. Το σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων είναι ένα σύστημα περιγραφής των προγραμμάτων σπουδών των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης με την απόδοση πιστωτικών μονάδων στα στοιχεία που τα συνθέτουν. Οι πιστωτικές μονάδες εκφράζουν τον φόρτο εργασίας που απαιτείται για την ολοκλήρωση των στόχων ενός ακαδημαϊκού προγράμματος από κάθε φοιτητή ή σπουδαστή.

3. Ο φόρτος εργασίας περιλαμβάνει τον χρόνο που απαιτείται για την ολοκλήρωση όλων των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων μάθησης στο πλαίσιο ενός ακαδημαϊκού προγράμματος σπουδών, όπως π.χ. η παρακολούθηση παραδόσεων, σεμιναρίων, η ανεξάρτητη μελέτη, η προετοιμασία εργασιών, η πρακτική άσκηση, η συμμετοχή στις εξετάσεις, η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας κ.λπ.

4. Ο φόρτος εργασίας για κάθε φοιτητή ή σπουδαστή πλήρους φοίτησης κατά τη διάρκεια ενός ακαδημαϊκού έτους αποτιμάται σε εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες. Ο φόρτος εργασίας αποτιμάται ανά εξάμηνο σε τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες και ανά τρίμηνο σε είκοσι (20) πιστωτικές μονάδες. Αρμόδια για την αντιστοίχιση του φόρτου εργασίας ανά μάθημα είναι τα συλλογικά όργανα διοίκησης των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

θ) Παράρτημα διπλώματος

Το παράρτημα διπλώματος είναι ένα επεξηγηματικό έγγραφο, το οποίο επισυνάπτεται στους τίτλους σπουδών που χορηγούν τα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης και παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία από το άτομο που αναγράφεται ονομαστικά στο πρωτότυπο του τίτλου στον οποίο επισυνάπτεται το παράρτημα.

Το παράρτημα διπλώματος εκδίδεται αυτομάτως και ατελώς στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα.

Το βασικό περιεχόμενο του παραρτήματος διπλώματος είναι ενιαίο για όλα τα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης και τυπώνεται σε ειδικό ομοιόμορφο χαρτί (μεμβράνη) σύμφωνα με το υπόδειγμα, τον τύπο και τις διαστάσεις που καθορίζονται ειδικότερα με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι τομείς που περιλαμβάνονται στο παράρτημα και οι πληροφορίες που αναγράφονται εκάστοτε σε αυτούς.

2. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

- Η αξιολόγηση των ΑΕΙ, στο πλαίσιο της διασφάλισης της ποιότητας του παρεχόμενου έργου τους, ήλθε στην Ελλάδα πολύ αργά και στο πλαίσιο νομοθετικών ρυθμίσεων που αποσκοπούν στην εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων της χώρας σε σχέση με τη δημιουργία του ευρωπαϊκού χώρου ανώτατης εκπαίδευσης. Η διαδικασία αυτή έχει ξεκινήσει από το 1999 (Διακήρυξη της Μπολόνια) και περιλαμβάνει 10 άξονες. Η διασφάλιση της ποιότητας είναι ένας από αυτούς. Η Ελλάδα μέχρι στιγμής δεν έχει κάνει τίποτα σε κανέναν. Παρουσιάζεται λοιπόν να υστερεί έναντι όλων των υπολοίπων

χωρών (και όχι μόνο των 25 που αποτελούν τη διευρυμένη Ε.Ε.). Είναι σίγουρα μειονέκτημα για μια χώρα σαν την Ελλάδα να είναι πίσω από πολύ νέες δημοκρατίες που επίσης συμμετέχουν στη δημιουργία του ευρωπαϊκού χώρου ανώτατης εκπαίδευσης. Επίσης δεν είναι τυχαίο ότι κορυφαία ιδρύματα του εξωτερικού ζήτησαν την αξιολόγησή τους πριν από τη σχετική ρύθμιση στη νομοθεσία των χωρών τους.

- Τα πλεονεκτήματα από μια διαδικασία αξιολόγησης είναι α) η αποτύπωση της πραγματικής κατάστασης β) ο εντοπισμός των προβλημάτων και αδυναμιών, γ) η κατανομή ευθυνών στην πολιτεία και στην ακαδημαϊκή κοινότητα και δ) η διατύπωση προτάσεων για την αντιμετώπισή τους. Ουσιαστικά η αξιολόγηση θα μπορούσε να αποτελέσει το μέσο για την πραγματική αναβάθμιση των ελληνικών ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, έτσι ώστε αυτά να γίνουν ελκυστικά και ανταγωνιστικά σε σχέση με τα αντίστοιχα των ευρωπαϊκών χωρών.

- Το νομοσχέδιο που έχει κατατεθεί θα έπρεπε να διατυπώνει καλύτερα το σκοπό της αξιολόγησης. Εάν όλη αυτή η προσπάθεια γίνεται με στόχο τη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης και μόνο, θα καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι θα καταβληθεί πάρα πολύς κόπος με μικρά αποτελέσματα.

- Δεν φαίνεται καθόλου και πουθενά στο νομοσχέδιο ποιος είναι ο επιμερισμός των ευθυνών για τη σημερινή κατάσταση των πανεπιστημίων μεταξύ πολιτείας και ιδρυμάτων. Επίσης, δεν υπάρχει καμία μνεία ως προς το ότι η αξιολόγηση πρέπει να γίνεται στο πλαίσιο μιας συμφωνίας μεταξύ κάθε ιδρύματος και της πολιτείας που να δεσμεύει και τις δύο πλευρές και να καθιστά σαφές τι περιμένει η μία από την άλλη μέσα σε έναν ορατό χρονικό ορίζοντα.

- Στο πλαίσιο των δεσμεύσεων αυτών τίθεται σαφώς το θέμα της χρόνιας υποχρηματοδότησης των πανεπιστημίων. Ο διπλασιασμός της τακτικής επιχορήγησης σίγουρα δε θα έλυne αυτόματα όλα τα προβλήματα όλων των πανεπιστημίων. Σίγουρα η χρηματοδότηση είναι ανεπαρκής, αλλά δεν είναι και πανάκεια η αύξησή της, χωρίς στόχο και έλεγχο της αποτελεσματικότητας της χρησιμοποίησης των διατιθέμενων πόρων. Η χρηματοδότηση θα πρέπει να επικεντρωθεί στην ενδυνάμωση του εκπαιδευτικού προσωπικού, δεδομένου ότι ο αριθμός των φοιτητών έχει αυξηθεί σημαντικά χωρίς ισοδύναμη μεταβολή των διδασκόντων, καθώς και στη δημιουργία, εξοπλισμό και στελέχωση εργαστηρίων, τα οποία δυστυχώς υπολειπόμενα πλέον στα ανώτατα ιδρύματα της τεχνικής παιδείας.

- Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η αξιολόγηση δεν αρχίζει και τελειώνει με τη διατύπωση νομοθετικών ρυθμίσεων σε έναν νόμο του κράτους στο πλαίσιο του συντάγματος. Πρέπει, αντίθετα, να γίνει κατανοητό ότι η αξιολόγηση είναι μια διαρκής διαδικασία, η οποία καταλήγει σε στόχους που η επίτευξή τους απαιτεί συνεχή, καθημερινή και μεγάλη προσπάθεια.

- Η αξιολόγηση δεν πρέπει να οδηγεί μόνο σε λήψη μέτρων από την πολιτεία και σε ανάληψη πρωτοβουλιών από τα πανεπιστήμια. **Η αξιολόγηση πρέπει να είναι κάτι άλλο. Είναι το πόσο ψηλά θα βάλουμε τον πήχη των προσπαθειών.**

- Η αξιολόγηση αποτελείται από βήματα και κάθε νέο βήμα δεν πρέπει να ακυρώνει τα προηγούμενα. Αντίθετα, πρέπει να είναι η συνέχειά του στο πλαίσιο επίτευξης ενός σκοπού.

- Ο ένας από τους έξι επιστήμονες που επιλέγονται από τη σύνοδο των πρυτάνεων θα πρέπει να έχει εξειδίκευση υποχρεωτικά στον επιστημονικό κλάδο των μηχανικών και όχι στο γνωστικό αντικείμενο των μηχανικών ή γεωτεχνικών, όπως προβλέπεται από το σχέδιο νόμου.

- Τέλος για το σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων, το κρίσιμο σημείο είναι πόσο αντικειμενικά καθορίζονται από την κάθε εκπαιδευτική μονάδα, ο φόρτος εργασίας που απαιτείται για την ολοκλήρωση των στόχων ενός ακαδημαϊκού προγράμματος

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Εάν δούμε την αξιολόγηση κάτω από το πρίσμα που περιγράφεται πιο πάνω, τότε υπάρχουν ελπίδες όχι μόνο για την υλοποίηση του νόμου που θα ψηφιστεί από τη Βουλή των Ελλήνων αλλά και για το ότι δεν θα αποτελέσει έναν ακόμη νόμο κενό αποτελεσμάτων, κάτι συνηθισμένο στο χώρο της ανώτατης παιδείας τουλάχιστον.

Επίσης, θα έχουμε την πεποίθηση ότι κάτι πράγματι άλλαξε στο χώρο της ανωτάτης παιδείας στην Ελλάδα προς το καλύτερο. Σίγουρα η αξιολόγηση είναι το πρώτο βήμα πραγματικών και ουσιαστικών αλλαγών στο χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης και να μην ξεχνάμε ότι «κάθε αρχή και δύσκολη». ■

